

J. Pando Maura

REVISTA MUSICAL CATALANA

Carre Ail de Sant Ramon, 13, Orles Catala (Tel. 1. 2. 3.)

BUTLLETÍ DE
L'ORFEÓ CATALÀ

Any XIX :: Núm. 228

:: :: Desembre 1922

Revista Musical Catalana

Butlletí mensual de l'Orfeó Català

BARCELONA

Redactors en cap: FREDERIC LLIURAT I VICENTS M.^a DE GIBERT

Secretari de la Redacció: I. FOLCH I TORRES

PRINCIPALS COL·LABORADORS:

Antoni M.ª Alcover, prev.—Josep Barberà.—Giulio Bas.—Konrad Baumgarten.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà i Raich.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M.ª Comella.—Miquel Doménech i Español.—Josep Fabre.—Josep M.ª Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Vicents M.ª de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galícia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Ewelina Pairemall.—Felip Pedrell.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu, prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B.—Agustí Valls i Cascante.—Francisco Viñas.—Xavier Viura.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRPCIÓ:

BARCELONA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **6 pessetes**.—Per als no socis, **7 pessetes**
FÒRA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **7 pessetes**.—Per als no socis, **8 pessetes**
ESTRANGER: Un any, **10 pessetes**.—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

SUMARI

Els grans mestres italians i llur influència en l'esperit de T. S. Bach i G. F. Haendel, Wanda Landowska.—La premsa estrangera i el Mestre Pedrell.—Funerals del Mestre Pedrell.—Des de Roma, Vice-Viñas.—Orfeó Català: Concerts en dies festius a la tarda.—Fundació del Premi Barrientos.—Premis Musicals Eusebi Patxot i Llagustera.—El quatrè Aplec Comarcal de la Germanor dels Orfeons de Catalunya.—Catalunya: Barcelona.—Bibliografia.—Noves.

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEO CATALÀ

Els grans mestres italians i llur influència en l'esperit de J. S. Bach i G. F. Hændel

Com s'explica que en suscitar-se tantes baralles, durant el segle divuitè, entorn de la música italiana i de la música francesa, no es pensés mai en oposar a cap d'elles la música alemanya?

La resposta no és pas difícil de trobar. Els alemanys no eren considerats aleshores com rivals perillosos en el món de les arts. Le Cerf de la Vieville parla amb menyspreu dels alemanys, la reputació del quals, pel que respecta la música, no té — segons ell — cap importància. Diu també, referint-se als alemanys, que “llur música es dura i feixuga com llur geni”.

El cèlebre flautista Quantz escriu en son tractat *Sobre l'art de tocar la flauta* (Berlín, 1752):

“Els italians qualifiquen les obres escrites segons l'estil alemany: *un gusto barbaro*.

”No obstant, poc a poc, i després que l'atzar va fer anar alguns músics alemanys a Itàlia, on varen tenir ocasió de fer representar amb èxit llurs produccions, aquesta opinió fou un xic canviada.

”Des de fa cent anys, els compositors, cantants i instrumentistes italians i francesos omplenaven les Corts de Viena, Dresde, Berlín, Hannòvre, Munich, etc. Certs grans senyors enviaven sovint llurs músics a Itàlia i a França, i tots aquells que intentaven millorar el gust alemany havien visitat un o l'altre dels dos païssos esmentats. Manllevant tant aviat a França, com

a Itàlia, i fins a Anglaterra, llur gust, els músics alemanys aconseguiren crear un gust alemany especial, el qual — sense anar més enllà dels límits de la modèstia — hom pot qualificar de *gust alemany*.”

Per tant, fins els propis alemanys no tenien aleshores la pretensió d'igualar la música francesa o italiana. D'altra part, quins eren els músics que podien oposar als noms gloriosos de França o d'Itàlia? Froberger, Buxtehude, Pachelbel, Mattheson, Telemann, Händel, Bach? Això, naturalment, era poca cosa!...

Itàlia fou durant els segles dissetè i divuitè la Meca on anaven els músics d'arreu del món, per tal de beure a la mateixa deu on brollava, es diria, la ciència. No és, doncs, sorprenent que Bach i Händel, com tots llurs grans músics contemporanis, estessin ben enterats del que es feia a l'estranger. Händel va sortir d'Alemanya als 21 anys. Anà a Venècia i després a Florència i a Roma (on hi va escriure els seus salms llatins i estudià els motets de Legrenzi, dels quals trobem algun tema en el seu *Samsó*). La primera representació del seu *Rodrigo* esdevingué una victòria. Va tornar a Venècia aleshores centre musical d'Itàlia. Set teatres, una Acadèmia de música, hospitals (conservatoris de dones en els quals s'educaven orfes), esglésies, escampaven nit i dia música sagrada i profana.

Una anècdota prova com Händel era ja aleshores cèlebre. Una nit va presentar-se disfressat a un ball venecià i va tocar el clavicèmbal. Domenico Scarlatti el va conèixer tot seguit i va dir: “No pot ésser sinó *il Sassone famoso*... o el diable.”

A Roma, els més il·lustres literats, músics i pintors, els més espirituals aristòcrates, es reunien a casa del marquès de Ruspoli, en sòs meravellosos jardins. Aquest cercle de bells esperits, nomenat Acadèmia de l'Arcàdia, havia estat fundat l'any 1690. Händel hi fou acollit i el trobem al costat de Alessandro Scarlatti, Arcangelo Corelli, Bernardo Pasquini i Benedetto Marcello. Tots els dilluns hom es reunia a casa del Cardenal Ottoboni, aquest Mecenes prodigiós glorificat per Dryden en el pròleg de l'òpera de Purcell. Un dia era Pasquini que dirigia l'orquestra en la qual figurava Corelli com primer violí, Francischelli com violoncellista, Scarlatti com clavicembalista; un altre dia el poeta Zappi improvisava versos i Händel cantava profanes. Algun cop tingué lloc també una amigable baralla, al clavicèmbal o a l'orgue, entre Scarlatti i Händel. Vida, doncs, ardent, intensa, rica d'impressions, que fecondava l'imaginació del jove Händel.

Händel visqué més de quatre anys a Itàlia i s'en allunyà amb recança, emportant-se'n, però, tresors musicals dels quals el seu geni infadigable no havia de cansar-se mai de nodrir-s'en. En el país de la boira ell creava i feia sentir la seva música lluminosa, eixida dels records radiants d'Itàlia.

Joan Sebastià Bach no anà mai a França ni a Itàlia. No viatjà més

enllà de Hamburg o de Lubec, per tal de sentir el famós Buxtehude. Aixís a Weimar, com a Arnstadt, com a Leipzig, vivia de faisó modesta, dedicat al seu treball, als seus deixebles o a la seva tasca de cantor. Retirat del món, Bach estava amb tot ben enterat del que es feia, arreu, pel que respecta la música. L'estil francès li era familiar i coneixia a fons l'escola italiana. Es servia sovint de temes de Legrenzi, d'Albinoni i de Frescobaldi, d'una obra del qual posseïa una bella còpia, de Vivaldi i de Marcello. Li agradava la *manière lombarde*, així com els ornaments a l'italiana; d'això darrer n'és una prova ben palesa l'*Aria Variata all maniera italiana*, les Variacions Goldberg i l'Andante del *Concert Italià*.

Per a comprendre l'evolució d'un art, el caràcter d'una època, l'encadenament de les estètiques, cal donar-se plenament compte que els genis creadors no sorgeixen pas davant de nosaltres, talment com fenòmens naturals, isolats i sense cap contacte amb llurs contemporanis. Tot, al contrari, apareix unit orgànicament i una cosa explica l'altra. Així, doncs, un home esudíós i amb cultura no s'estranyarà pas de descobrir en una seriosa "Passió" de Bach un tema popular polonès, o bé en un majestuós Oratori bíblic de Hændel motius eixits de les enciseres i lleugeres danses napolitanes.

WANDA LANDOWSKA

La premsa estrangera i el Mestre Pedrell

Els diaris i revistes estrangeres honoren amb unànims lloances la memòria del Mestre En Felip Pedrell. En el número passat ens era grat reproduir les opinions de mestres suïssos; avui ens plau recollir elogis fúnebres vinguts d'Anglaterra i d'Itàlia.

Del suplement literari del número 31 d'agost del *Times*, de Londres:

"La mort de Felip Pedrell, anunciada en el "Times" de la pasada setmana, ha posat fi a una llarga vida, consagrada al millorament de la música hispànica. Que no ha passat en va ho diuen els noms de sos deixebles: Albéniz, Granados, Falla. Car el mestre era, en veritat, l'esperit actiu d'això que s'ha anomenat la "Renaixença de la Música a Espanya" encara que el Mestre més aviat tingués una reputació europea de gran coneixedor i pacient recercador en totes les branques de la història musical hispànica.

Pedrell era músic fins el moll de l'os. Fa setanta anys, essent el millor en el cor de la Catedral de Tortosa, guiava la processó del Diumenge de Rams, abillat a tall d'herald, i cantant, acompanyat pel corneti, la tradicional allocució: "En recordança de la Mort i Passió de Nostre Senyor Jesucrist".

La música ha estat sempre la seva forma natural d'expressió. Pedrell ha escrit música més fàcilment que prosa; la seva intel·ligència només ha treballat lògicament, quan ell ha estat pensant en el so i l'harmonia. És una sort ingrata que els seus escrits siguin avui més llegits que la seva música. Perquè la música mereixia un millor sort. Ha estat molt poc representada; ara, que la mort del compositor pot produir un interès actual, apareixerà envellida i caldrà escoltar-la també amb un sentit històric. La seva òpera heroica "Els Pirineus" és fet a estil de gran escola — una escola massa wagneriana — per a poder donar-se'n avui una represa popular; però pot fer-se quelcom per la seva cantata dramàtica "El comte Arnau", la qual segurament ha estat poc remarcada per l'oblit que ha sofert en la seva pròpia nació.

"El comte Arnau" és el tema d'una esplèndida balada catalana dialogada:

Tota sola feu la vetlla, — muller lleial?

Tota sola feu la vetlla, — viudeta igual?"

"No la faig jo tota sola, — comte l'Arnau:

"No la faig jo tota sola, — comte l'Arnau.

La ferèstega figura donjoanesca ha pujat de les baixes regions a parlar una vegada més amb Adalaisa en el convent, mentre el seu spectral corser se sent enfora renillar, lligat a les barres de la finestra enreixada, través la qual el cavaller ha entrat. La balada fou desenrotllada en un vast poema per En Joan Maragall, al qual posà música En Pedrell. (La partitura sembla ésser avui impossible d'obtenir; àdhuc el "British Museum" no en té còpia, i el cercador curiós, probablement, hauria de recórrer tot Barcelona per a llegir-la (*). La partitura d'En Pedrell fou escrita, seguint la tonada tradicional, amb la qual la balada es canta encara. Aquesta és la clau de la seva actitud davant la música.

Pedrell fou un dels primers músics a la Península que besllumà la influència i el poder que les melodies nadiues havien de tenir en la música erudita. És interessant ara de retornar als seus primers articles de crítica i controvèrsia sobre la valor de les tonades tradicionals, en l'obra del compositor modern. El trobem perdut en l'admiració de Purcell, en el temps que la música de Purcell era desconeguda de la major part dels músics estrangers. No fa molt, en una lletra a un corresposnal anglès, expressava el seu plaer — i enveja — pensant en la represa de "The Beggar's Opera" de Purcell, i els seus madrigals.

En Pedrell sempre sostingué que Anglaterra era verament una nació musical, i que tot el que li calia fer era fugir dels models alemanys i francesos i concentrar-

(*) Recordem que la partitura per a cant i piano de "El comte Arnau", fou publicada en ocasió de l'homenatge que la ciutat de Tortosa dedicà al seu fill il·lustre en 1911. (N. de la R.)

se en les seves tradicionals cançons populars, tenint — digué — com tenen, totes les qualitats que poden afavorir l'explosió instantània d'una llengua musical, fonamentada en la gran riquesa i varietat dels seus cants populars.

Fou mitjançant la "Musikwissenschaft", que Pedrell guanyà la seva reputació europea per les seves monumentals edicions de Victòria i Cabezón, i els seus escrits sobre el misteri d'Elx i la música dramàtica dels temps de Calderón i Lope de Vega, en el "Sammelbande", de la Societat Internacional de Música.

Cabezón ofereix un gran interès a un músic anglès pels punts de contacte entre el seu estil i els dels anglesos virginalistes. En Pedrell, en una de les seves cartes, opina que els virginalistes anglesos coneixien molt bé els treballs de Cabezón. Si fou així, resulta, no obstant, difícil assenyalar-ho per l'escassetat que hi ha d'obres espanyoles a Anglaterra.

El Museu Britànic no en posseïx còpia, i la que hi ha a la Biblioteca de Sir Percy Wyndham prové de Santa Fe de Bogotà.

La recerca de la vida de Victòria ocupà a En Pedrell gairebé fins a la seva mort. Ha publicat un incoherent però valuós estudi ("Tomàs Lluís de Victòria, Abulense, M. Villar, València), com a rèplica a la biografia de M. Henri Collet, el qual — En Pedrell ho sostingué — havia mal interpretat completament la personalitat artística del gran compositor de música religiosa. Pedrell pogué presentar positiva documentació — no res menys que el certificat de defunció — establint que Tomàs de Victòria, sacerdot, organista de les Descalces, al carrer de l'Arenal, de Madrid, morí el dia 27 d'agost de 1611, tres anys més tard del que generalment s'havia suposat.

Però la qüestió que ocupà a Pedrell durant tots els dies de la seva vida fou l'hispanisme de la música peninsular; ell sempre cercà de descobrir i remacar, en un país de pobles tan diferents i tradicions musicals tan diverses com és Espanya, quines eren realment les qualitats essencials de la seva música. Els materials per aquest estudi són innumbrables, i no han estat encara prou estudiats. Inclouen quatre centes "Càntigas", posades en música per mantes mans, per disposició d'Alfons X envers l'any 1270; i un nombre igual de composicions seculars de tres o quatre veus, del temps de Ferran i Isabel, publicats per Barbieri en 1890; la mitja dotzena de llibres vihuelistes; i els madrigals, molts dels quals no es troben a Espanya, sinó a Oxford, Brussel·les, Viena, Munich i Upsala. A la Biblioteca de l'Escurial se'n conserva una col·lecció. Aquesta fou editada no fa molt, per En Pedrell i Higini Anglès, com "Els Madrigals" i la "Missa de Difunts" d'En Brudieu, ("Publicacions del Departament de Música de la Biblioteca de Catalunya", I.) A afegir això hi ha gran nombre de cançons folk-lòriques, algunes de les quals foren recollides ja en el segle setzè, per Salinas, en el llibre del qual desvetllaren l'atenció del doctor Burney, i encara no estan exhaurides.

Pedrell fou un compositor incansable i treballà durament per tal d'establir un text digne de confiança, dels materials recollits. Els resultats foren publicats eventualment en el seu "Cancionero", els dos primers volums del qual foren assenyalsats en el "Literary Supplement" (19 agost 1920), mentre que el tercer aparegué poc temps

abans de la seva mort. Els dos primers volums estan compostos per tonades tradicionals i cançons folk-lòriques; el tercer és una mena de "Tresor d'or" de la música hispànica des de les "Càntigas" d'Alfons X i les cançons dels pelegrins del "Llibre Vermell de Montserrat" als començos de la dissetena centúria.

Esperem que l'editor completarà la sèrie afegint-hi els cinc volums de Teatre Líric Espanyol abans del segle XIX, el qual, si bé editat a La Corunya, en 1897, ha esdevingut tan rar com si hagués estat publicat en la setzena centúria.

El nou volum del "Cancionero" mostra gairebé patèticament que el Mestre s'envellia, i que no tenia un deixeble al costat per a donar a les proves l'atenció que demanaven. El llibre és valuós, perquè mostra el que la música és allí; però conduirà tot estudiant seriós a veure per sí mateix els originals.

La mort d'En Pedrell, sembla, de moment, deixar la música hispànica sense cap músic intel·ligent que s'hi interessi. Hi ha el P. Sunyol, del qual, cal esperar, que s'estigui preparant per novells i sumptuosos estudis de la primitiva música catalana, com els del Llibre Vermell impressos en "Analecta Montserratensia"; altres noms m'acuden tals com els de don Eduard López-Chavarri, professor de música a València; el pare Otaño, i don Eduard Torner, el qual està treballant sobre els vihuel·listes espanyols.

Però En Pedrell no té successor: la ciència musical és molt pobre sense ell."

Del número de novembre de la revista *Monthly Musical Record*, de Londres:

"La mort d'En Felip Pedrell esdevé quan sembla que pot considerar-se clos el capítol de la història de l'evolució musical al qual el seu nom quedarà vinculat.

Ell fou l'últim dels grans capdevaners del moviment nacionalista musical, i especialment d'aquells capdevaners que anaren proclamant que lo millor que podien fer els compositors era assimilar-se els elements oferts per l'art genuí de llur país i fer ús conscieint d'aitals elements per a la consecució de llurs fins artístics.

En els temps que En Pedrell començà a afirmar-se de paraula i d'obra, Espanya havia perdut tota mena de contacte tant amb sa pròpia tradició musical com amb les formes més elevades de l'art musical practicades en altres païssos. Les seves activitats com a teòric i com a compositor i el zel constant amb el qual orientà l'atenció dels seus compatriotes vers les obres dels vells mestres espanyols, com Morales, Guerrero, Cabezón, Albert Vila i Victòria, el constituïren en factor de la més gran importància en el renaixement musical espanyol.

Fou el seu amor per la música primitiva del seu país que l'impulsà a emprendre els treballs que'l conduïren a la publicació de la tant valuosa *Hispania Schola Musica Sacra* i de tants altres textos i obres musicals. Però hi ha quelcom de patètic en aquest fet, que la necessitat l'obligà a dedicar la més gran part del temps a treballs de caràcter similar i molt poc a la composició musical...

Encara li devia ésser més penós el fet que mentres les seves obres cridaven poderosament l'atenció en ls còrcols dels crítics — essent acollides sempre favorablement — permaneixien molt poc conegudes entre el públic en general, tant a Espanya com en altres païssos...

Com a precursor, En Pedrell ha rebut la deguda lloança. Altres compositors de mèrit, àdhuc de geni, han tingut una semblant sort, havent sigut exaltats per ço que proclamaven i tinguts en poc per ço que realitzaven.

L'injustícia pot ésser doblada, car és tant fàcil exagerar la part desempenyada per un artista com a precursor, com, a conseqüència d'aquesta exageració, deixar en l'ombra els seus mèrits de compositor.

Un precursor és aquell qui arriba quan els temps han saonat, com Glinka a Rússia, Pedrell a Espanya, Parry i Stanford a l'Anglaterra moderna. Es troba, històricament, en el llindar d'un nou període de l'art... L'estímul que els compositors russos, tals com Balakiref i Rimsky-Korsakof, trobaren en les obres de Glinka, sens dubte fou gran; més quan, com en el cas d'En Pedrell (o de Parry, o de Stanford), l'influència directa de l'ensenyament completa l'influència de l'exemple, el precursor té dret a que li sigui especialment reconeguda la part que li correspon en l'avenç realitzat.

De vegades, és cert, pateix pel fet que, abans que les seves obres hagin arribat al lloc que'ls hi pertoca, llocs més avançats són ja conquerits, i obres d'artistes més joves monopolitzen l'atenció pública — tal volta per mèrits majors, més molts cops simplement perquè es produeixen en moments més favorables, no en moments que la conquesta de noves finalitats i nous horitzons fan oblidar el terreny abans ocupat i no ben explorat encara. Esperem que no serà aquest el destí reservat a En Felip Pedrell.

M. D. CALVOCORESSI."

Del número d'octubre de la revista *Musica d'oggi*, de Milà :

"Les relacions personals que'm lligaven, feia més de trenta anys, a l'il·lustre mestre espanyol En Felip Pedrell, m'han fet sentir més amargament encara la seva desaparició recent. Es doncs per mi, més que un desig, una necessitat escriure alguna cosa d'aquell que fou verament un artista superior i tingué una part importantíssima en l'història de l'art musical modern espanyol; art que, després del lluminós cinc-cents, havia decaigut miserablement i que En Pedrell restituí d'un gest a la seva dignitat nacional. Perquè l'obra seva anà ans que tot endreçada a donar una empremta verament ètnica a la música del seu país, la qual, adulterada de temps, s'havia reduït a una mera imitació de l'art estranger.

Quin era, de fet, l'estat de la música espanyola anteriorment a aquests últims temps? Al llarg període de l'influència italiana havia succeït el de l'influència alemanya i francesa; la producció nacional quedava circumscribida a l'ambient de les *tonaïlles* i de les *saracelas*, i encara acostant-se aquestes al tipu de l'opereta vinçuda de França. En Pedrell posà mans a l'obra de la restauració del tipu nacional en l'art musical del seu país i es consagrà a resoldre el problema, tant en la teoria com en la pràctica: en la teoria, publicant l'any 1891 un llibre d'or intitolat *Por nuestra música*, en el qual examina a fons la qüestió tant des del punt de mira tècnic com des del punt de mira històric; en la pràctica, produint algunes obres (entre les quals cal esmentar principalment *Els Pirineus*) en les quals els conceptes informatius exposats en el llibre esmentat eren magistralment aplicats.

Certament pot dir-se de la producció teatral d'En Pedrell que la seva Trilogia (*Els Pirineus, La Celestina, El comte l'Arnau*) corresponent als tres sentiments: Pàtria, Amor, Fe, és el major monument de l'art modern nacional espanyol. I no feu solament aquest dò al seu país: l'obra seva de musicòleg insigne fou dedicada a l'exhumació dels antics tresors musicals de la seva pàtria; aixís tornaren a la llum obres mestres oblidades o ignorades, en les dugues grans colleccions *Hispania Schola Musica Sacra* i *Teatre Liric espanyol anterior al segle dinovè*, i en moltes altres publicacions menys voluminoses però no menys importants, de totes les quals, aixís com de la producció musical, en fou publicat el catàleg complert (comprenent més de 300 obres) com a apèndix al volum dels *Escrits Heortàstics* dedicat al mestre l'any 1911 amb ocasió del seu 70è aniversari, volum en el qual hi col·laboraren els més il·lustres músics i musicòlegs del món, rendint les honors degudes al gran mestre espanyol.

A mi, que havia sostingut amb ell una llarga i amistosa correspondència, siga'm lícit en fi recordar com en les seves lletres hi traspuaven tant la bondat infinita de la seva ànima com el seu gran i sincer amor a l'art. Ell s'interessava vivament en tot ço que s'esdevenia en el món musical italià i volia que l'informés de tot, fent-me escriure per la seva Revista els perfils dels nostres més grans mestres contemporanis. S'interessava també per l'antiga música hebràica i volgué que li proporcionés el notable recull de Frederic Consolo, volent aiximateix que, fent jo estada a Livorno, li dongués clarícies sobre els cants dels hebreus espanyols traslladats posteriorment a la dita ciutat.

En Pedrell fou realment un noble esperit, enamorat de l'art i dels estudis, aimant de la pàtria, a la qual dedicà estudis i art. Tantdebó aquestes característiques seves fossin arreu imitades!

ARNALDO DONAVENTURA."

De la *Revue Universelle*:

"Aquest nacionalisme musical, que té les arrels fondes, assegura l'esdevenidor d'en Pedrell. I hom veu ja l'importància que ha tingut pel seu país. Es el que passa als precursors que, per a assegurar el triomf de llur idea, s'han d'entregar a ella enterament i consider-la, com ja es digué: "*sub specie aeterni*". No obstant, el temps passa... i els seguidors van mes enllà que el precursor. Son els deixebles d'en Pedrell que han recollit ja els fruits que sembrà el mestre. I els han preparat al gust del dia i es vers ells que s'adreçeran les admiracions i els elogis. Ultra Albeniz i Granados, Lluís Millet i Tomàs Breton han esdevingut també col·laboradors. I els joves, els Turina, els Manuel de Falla, els Salazar no serien el que han arribat a ésser sense el vell de barba blanca que els havia guiat.

Però En Pedrell, menyspreuant les glòries populars, haurà conegut la joia més pura que pugui ésser assaborida pels anunciadors: la d'haver assistit al triomf de llur idea.

ANDRÉ COFURÓY."

Funerals del Mestre Pedrell

El dimarts, dia 14 de Novembre, tingueren lloc a l'església de la Casa de Caritat, els solemnes funerals en memòria del patriarca de la música catalana en Felip Pedrell.

El temple que estava severament ornat, es veié extraordinàriament concorregut per una selecta i representativa concurrència pertanyent a tots els estaments actius de nostra ciutat i de tot Catalunya.

Oficià el Doctor Gassia, i el dol era presidit, a més del germà del finat, per En Bofill i Matas representant la Mancomunitat; En Josep Barbey per l'Ajuntament; En Pompeu Fabra per l'Institut d'Estudis Catalans; i per la Biblioteca de Catalunya En Ramon d'Alós. Les entitats musicals hi eren nombrosament representades: éssent-ho la nostra Institució per una nodrida comissió composta per la Directiva Mestres i Socis. Per acord del consell la secció coral (homes i nois) dirigida pel Mestre Millet executà el *Requiem* de Victòria, quals notes vessants d'emoció encomanaven als presents aquell mateix calfred qui tantes voltes havia trasportat vers lo sublim al nostre gran i plorat absent, a qui anaven dirigides.

Els ofertoris foren inacabables; palesa prova de que el record que deixa el Mestre entre nosaltres és tal com se mereix per la seva obra en vida.

Descansi en la pau del Senyor.

Des de Roma

Més que crònica musical, necrològica ha d'ésser la d'avui.

La Roma intel·lectual també es contristà amb la mort d'en Felip Pedrell, i no hi ha pas hagut cap crític d'art que no ens parlés de la gran obra del venerat Mestre, erudit i tècnic eminent.

Transcriuré, per a resumir els conceptes de tots, el que ha dit el més il·lustre dels cronistes musicals, el mestre Albert Gasco, en el Diari "La Tribuna" de Roma, que és el que segueix:

"Felip Pedrell "cuore dei cuori" de la Catalunya musical ha mort després d'indefinible agonia en la que no tingué altre consol que la fe i l'art.

Qui és que no recorda el gran entusiasme que despertà la execució del pròleg dels seus "*Pirineus*" en el Augusteum?

La figura d'en Felip Pedrell és indiscutiblement grandiosa i austera ensems, car la seva vida fou un conjunt harmoniós de bellesa.

Compositor insigne, crític musical, polemista ardent, musicòleg de sabiduria in-

finita, lluità per l'ideal sublim de conduir sa pròpia Pàtria al culte dels mestres espanyols antics, de gloriosa tradició.

Pot dir-se que el noble intent fou perfectament assolit per ell, i pel seu mèrit tornaren a la llum excelsos composicions sagrades, com altres de profanes dels segles que'ns precediren.

Les dues col·leccions *Hispania Schola Música Sacra* i *Teatre Líric, anterior al segle XIX* són veritables testimonis de la Doctrina, del primorós respecte i bon gust del gran musicòleg.

Quant a Pedrell compositor, estem ben persuadits que la seva Trilogia èpica *Els Pirineus, Celestina, Comte Arnau*, la col·lecció de cançons orientals i algun poema sinfònic, tal com el *Cant de la Muntanya*, quedaran com record admirat a la posteritat.

Els Pirineus senyalen una data gloriosa en la Història de la música, no sols espanyola, sinó europea.

Composta parcialment aquesta gran obra sobre motius litúrgics vetusts i cants populars, és esplèndida per la dignitat de la forma elaborada, única en el seu gènere.

Es la obra d'un docte infalible i al mateix temps sentimental i tan imaginatiu que ens apareix com un veritable tresor. Quants motius il·luminats!

Qui s'atreuï a qualificar a en Pedrell com un cec deixeble de Wagner, ha de llegir i meditar els principals fragments dels *Pirineus*, que són d'un lirisme absolutament personal i de caràcter decisiu; per exemple el trist i poètic cant "*La mort de Joana*" i després tindrà d'avergonyar-se d'haver pronunciat un judici tan superficial i mesquí."

"Pera commemorar en la intimitat de la meua llar — segueix dient l'Albert Gasco — al venerat i valuós artista català, he rellegit el pròleg dels *Pirineus* i m'he afermat en la trista conclusió que el nostre turbulent nacionalisme musical d'avui no ens ha donat encara un sol crit que pugui comparar-se en calor i feresa, al del Bard, quan canta "Oh muntanyes gegantes, monuments d'honor de la meua terra", el que és un nou motiu de que ofereixi al gran Pedrell una vegada més el tribut de la meua admiració."

* * *

Després de la de l'òcel Mestre català, la crònica romana, registra la mort de dos grans compositors italians, en Felip Mattoni i l'Estanislao Falchi.

El primer fou durant 50 anys un dels millors cantors de la *Capella Giulia* en el Vaticà, després organista de la Basílica de S. Pere i Bibliotecari, també, de la *Capella Sixtina*.

Escriví magnífiques obres religioses, observant les regles severíssimes de la Sagrada Litúrgia. Entre aquestes, esmentaré un Miserere que durant molts anys es cantà a S. Pere Vaticà en les funcions de la Setmana Santa alternant amb el del célebre Allegri.

De l'Estanislao Folchi ex Director de la Acadèmia Nacional de Santa Cècilia

de Roma, bé es pot dir que fou el mestre de tots els compositors moderns d'escola romana.

Va escriure entre altres obres l'òpera *Geuditta*, donada en el Liceo de Barcelona allà l'any 1888 amb dos artistes que aleshores eren famosos: Medea Borelli i Francesco Marconi, però la presentaren tan malament que no fou del gust del públic barceloní; també escrigué *El Tartini o il trillo del diavolo*, que durant molts anys es sostingué gloriosament en els cartells dels més grans teatres d'Itàlia i de l'estranger.

* * *

La vinent temporada de concerts a l'*Augusteum* que ha de durar uns sis mesos, s'inaugurà a primers de Desembre amb una grandiosa execució de la *Missa de Requiem* de Verdi, baix la direcció del Mestre Molinari.

En el programa de temporada hi figuren com a Directors, a més d'en Molinari, en Vittorio Gui, Antonio Guarnieri, Tulio Serafin i Gino Marinuzzi, italians. Els estrangers són: Richard Strauss, Giovanni Sibelius, Oscar Fried, Herman Scherchen, Albert Contes i Leopold Stokowisky.

Solistes: Busch, Arrigo Serato, Arturo Bonucci, la distingida cantatriu Doris Dettenbach i altres de gran nomenada.

També està contractada la cèlebre societat choral dels Mestres de Moràvia, dirigida per en Ferran Vach i sota els auspicis de Santa Cecília farà una *tournee* de concerts per tot Itàlia.

VICE-VIÑAS

Novembre, 1922.

Fundació del premi "Maria Barrientos"

En la Sala de Cent esplèndidament concorreguda i sota la Presidència de l'Alcalde, qui a son costat hi tenia l'exímia cantatriu fundadora del premi que ha de portar el seu nom, junt amb els mestres Nicolau, Millet i Morera, el President de la Mancomunitat; els tinents d'alcalde Srs. Maynés i Tusell; el President de l'ORFEÓ CATALÀ, D. Joaquim Cabot, i el Catedràtic de Dret Sr. Sánchez Diezma, tingué lloc l'acte oficial de l'esmentada fundació.

El Sr. Ribé va llegir a prec de la Sra. Barrientos unes quartelles plenes de sentiment en les què expressava el seu viu record per l'Escola Municipal de Música, lloc on ella havia fet els seus estudis primers, i que per a unir aquest vivíssim record

a tota sa vida, havia decidit fundar el premi per a ajudar als futurs artistes alumnes de l'Escola a manifestar-se en llurs respectives especialitats. Al mateix temps feia constar el seu agraïment per la desinteressada cooperació que l'ORFEO CATALÀ li havia prestat, així com a l'Alcalde i a tot l'Ajuntament, pel relleu que havien volgut donar a l'acte.

El Sr. Marquès d'Alella en nom de la ciutat va remerciar la il·lustre cantant que tan belles proves d'amor dóna a aquesta terra que tan l'admira, fent vots per tal que Déu dongui llargs anys de vida a l'artista qui gloriósament ha expandit arreu del món el nom de Catalunya.

Seguidament es procedeix a signar l'acta, que diu així:

"A la ciutat de Barcelona, el dia 10 de Novembre de 1922, a la Sala de Cent de la Casa Consistorial, l'artista lírica Maria Barrientos institueix solemniament un premi a profit dels deixebles de l'Escola Municipal de Música de Barcelona amb les condicions que seran fixades pel patronat que es nomenarà."

Signaren, Maria Barrientos, Marquès d'Alella, Josep Puig i Cadafalch, Enric Maynés, J. Sánchez Diezma, Lluís Bosch i Labrús, J. Cabot, A. Nicolau, J. Lamotte, J. Navés, Lluís Millet, A. Escolà, Josep M.ª Sabaté, Martí Matons i Claudi Planas.

El patronat serà constituït per l'Alcalde i els directors de l'Escola Municipal de Música i de l'ORFEO CATALÀ.

L'Escola Municipal, agraint la generositat de Maria Barrientos, la obsequià amb la pulcra execució que tres de sos millors deixebles li dedicaren. Aquests foren en J. Giménez, qui executà al violí el *concert en sol menor*, de Max-Bruch, acompanyat per en Tomàs Buxó. La Srta. Marguerida Chala, que va tocar al piano *Scherzo en si menor*, de Chopin, *El somni d'amor* i *Campanella*, de Liszt, i A. Gabriel Rodó, qui va executar al violoncel, acompanyat per en J. Solé, *Allegro apassionato*, de Saint-Saëns, i la *Sonata en re*, de Bach. Tots tres artistes foren extraordinàriament aplaudits en llurs respectives execucions, així com els Mestres que els acompanyaven.

L'Alcalde, tot fent ofrena d'una magnífica toïa de flors a Na Maria Barrientos, li va pregar que es volgués deixar sentir per aquella concurrència freturosa d'escoltar-la: a la qual cosa ella galanament accedí, cantant, acompanyada al piano pel mestre Lamote, *Ah ritorna esta dell'oro*, de Gluck i l'ària de *Idomeneus*, de Mozart, *L'affiretti lusinghiere*, i *L'emigrant*, de Vives, totes elles rebudes amb clamoroses ovacions d'admiració a aquella veu i aquell art tot esquisidosa i meravella.

Del braç de l'Alcalde fou acompanyada a l'auto i saludada per tots els presents amb efusives mostres d'admiració i simpatia.

Orfeó Català

CONCERTS EN DIES FESTIUS A LA TARDA

PRIMER CONCERT

ORFEÓ CATALÀ. — El primer dels sis concerts en dies festius a la tarda fou a càrrec de l'ORFEÓ CATALÀ, dirigit pel mestre Millet, prenent-hi part, a més, la soprana Andreua Fornells i en Tomas Buxó, pianista.

Un públic nombrosíssim omplia per complert la sala del Palau, exterioritzant ben sovint sos entusiasme per la tasca dels autors i intèrprets, i obligant a què es bisessin diverses obres del programa, ben nodrit per cert i abundós en primeres audicions.

En la primera part es va cantar *El Cant de la Senyera*, Millet; i les cançons populars *El fill de Don Gallardó* i *Canço de lladre*, de Sancho Marraco; *Deridit, deridit*, *El pomeret*, *L'hèrcu Ribera* i *Les filles d'un cerdà*, cantades a l'unissò; *Canço del borratxo*, Cogul; *La gentil Margariida*, Cumellas Ribó; *La mal maridada*, *La nina bella*, *El mariner* i *El galant desàenyat*, Pérez Moya. Cantà la part de soprana sol la Srta. Roca, i les de tenor sol els Srs. Torra i Samsó.

La segona part era dedicada a les cançons amb acompanyament de piano, essent-ne els intèrprets la Srta. Fornells i el Sr. Buxó, que compliren amb delicadesa i encert la missió que els era confiada. El públic acollí molt bé les obres que integraven aquesta segona part, que foren les següents: *De bon matí* (popular), Fornells; *El bon caçador*, Sancho Marraco; *La Filadòra*, Buxó; *La fada de Roses*, Vives; *Alpestré*, Garreta; *Flors*, Samper; *Abril*, Toldrà, i *Jugant*, Pujol.

En la tercera part es van donar a conèixer les delicades cançons d'infants de Cumellas Ribó, *Arri arri cavallet*, *Ral valet* i *Sol solet*.

La secció de senyoretas, acompanyades a l'orga pel mestre Comella, va cantar *Àve verum* i *Jesu mi dulcissime*, de Planàs; i les tres seccions, *Don Joan i Don Ramon*, Pedrell; *Pregària de l'Himne de la Ciutat de Déu*, Massana; *Un miracle de Sant Ramon*, Kurt Schindler; *Ocellada*, Jannequin, i *Els Segadors*, de Millet.

El concert va finir amb el tribut d'entusiasmes que oïdors i executants ja es de consuetud acostumen a esmentar-hi.

SEGON CONCERT

FRANCESC COSTA, EMILI VENDRELL, i BLAI NET. — El segon concert de la tanda a càrrec dels esmentats artistes, que prou coneguts són del nostre públic filarmònic per a que solament amb llur nom ja s'ompli la sala d'oïdors devots, aconseguí congrega al Palau una concurrència molt nombrosa que no es cansava d'aplaudir.

La primera i tercera part, a càrrec del violinista Francesc Costa, fou executada com segueix: Händel, *Sonata en fa major*, violí i piano; J. S. Bach, *Xacona*, violí, sol; *Intrada*, Desplantes; *Cançó índia*, Rimsky-Korsakoff; *Himne al Sol*, del mateix autor; *Allegro*, Fiorillo; *Cançó Lúis XIII i Pavana*, Couperin-Kreisler; *Allegretto*, Boccherini, i *Rondó*, Mozart-Kreisler, violí i piano. El sò bellíssim, la tècnica clara, l'estil expressiu, pur i ple d'encís, triomfaren novament amb l'execució d'En Costa, que és indubtablement un dels millors concertistes de violí dels nostres dies.

En la segona part, N'Emili Vendrell amb la seva claretat de dicció i dolça veu habitual oferí les belles obres: *Prec*, Beethoven; *Omnipotença*, Schubert; *En la solitud del bosc*, Brahms; *Ja és aquí*, Wolf; *Maig*, Toldrà; *Cançó de taverna*, Apeles Mestres, i l'estrena de Lambert, *Una cançó et teixiré*. Totes foren molt aplaudides i En Vendrell hi obtingué un èxit en cada una, però en la *Cançó de taverna*, d'Apeles Mestres, que es donava per primera vegada en concert públic, hi obtingué junt amb son autor l'èxit més senyalat de la sessió, veient-se obligat a repetir-la.

En el piano, En Blai Net estigué correctíssim i escoltà justos aplaudiments.

TERCER CONCERT

RECITAL PEL PIANISTA ALEMANY EDUARD ERDMANN. — La fama de què venia precedit l'esmentat concertista no va desmerèixer pas gens davant el selecte auditori concorrent al tercer concert de la tanda; ans bé comprovà tot seguit que la tècnica gens comú i la dicció acuradíssima de que feia gala el jove pianista mereixien apreciar-se entre les més famoses dels intèrprets del piano.

Així en mig de devota admiració i aplaudiments, tan efusius com merescuts, executà l'anunciat programa, interessant per tots conceptes. Primera part: *Sonata en si bemoll major*, J. G. Eckardt; *Sonata en si bemoll major*, J. Mendelssohn-Bartholdy. Segona part: Sis peces de *L'arbre de Nadal*. (a) Psallite, (b) Els pastors a Betlem, (c) Scherzoso (S'encén l'arbre de Nadal), (d) Cançó de breçol, (e) Antiga nadala Provençal, (f) Campanes cap el tard, de Franz Liszt; *Polonesa en si bemol major*, Scriabin; *Un merlot*, Heinz Tiessen; *Un pardal en la mà d'Eduard Erdmann*, Heinz Tiessen; *El festí d'Isop*, Ch. V. Alkan. Tercera part: *Quadres d'una exposició*. Passeig (Introducció); I. Gnoms; II. El vechio castello; III. Tuilleries; IV. Bidle; V. Dansa dels pollets en llurs closques; VI. Samuel Goldenburg i Schmule; VII. El mercat de Limoges; VIII. Catacombes; IX. La cabana damunt de potes de gallina; X. La porta dels Bohatyr de Kief, de M. Mussorgsky.

L'art d'Erdmann sapigué fer viure musicalment totes les impressions que avaloren les susdites obres amb art seriós, equilibrat i infinitament expressiu.

QUART CONCERT

ORFEO CATALÀ. — Per la diada de Sant Esteve ha esdevingut ja tradicional el Concert de Nadales i altres cançons apropiades a la commemoració del naixement de Jesús; així doncs, no hi podia mancar enguany l'audició de les susdites obres;

i en el programa al costat de les ja conegudes hi figuraven un seguit de primeres audicions, quasi totes elles gentils flors del nostre ric i inexhaurible verger folk-lòric.

La sala del Palau, com en les grans solemnitats, vessava d'una concurrència verament representativa. Cantaires, Senyera i Mestre foren rebuts amb aplaudiments afectuosos.

Després del tantes voltes celebrat *Cant de la Senyera*, de Millet, i sota la direcció del Mestre benvolgut, es va executar en la primera part el següent programa:

Cap a Betlem caminem (popular), Romeu; *Vestits pel Jesuset i Alegria de Sant Josep* (populars, chor de nois amb acompanyament de piano), Tomàs; *Ahèluia i Cap a Betlem van dos minyons* (populars al uníssó), ***; *Saltant i ballant* (Nadala amb acompanyament de piano), Marimon; *Al naixement* (Nadala amb acompanyament de piano i tenor sol: Sr. Torra), Marimon; *Les bèsties al Naixement* (primera audició de noves estrofes. Sopran sol, Srta. Fornells), Pérez; *Dues nadales basques*: I. *Oh nit de benaurança*, i II. *Plens de gaubança*, Almandoz; *En aquest dia tan joiós* (Nadala basca, tenor sol Sr. Nin), Esnaola; *Oh! Bellem* (Nadala basca), P. Donosti, i *El Noi de la Mare*, Nicolau.

Gairebé foren repetides totes les obres a insistent petició del públic, que tributà sorolloses ovacions tan als respectius autors i al Director, com als solistes i al Chor.

En la segona part es donà a conèixer el poemeta nadalenc de Pérez Moya, *Cançó dels Pastors*, per a solos, chor de pastors i chor d'àngels, amb acompanyament d'orgue i piano. L'obra, que conté exquisides bellesa de sonoritat i d'expressió, plagué tan a l'auditori, que ressonaren llarga estona els aplaudiments que aquest li tributà. Com a solistes, les Srtes. Fornells, Roca, Ensenyat, Sellés, i Sr. Torra, hi col·laboraren amb amor i eficàcia; el propi autor, a l'orgue, matisà els passatges encomanats a aquell instrument; i el Mestre Salvat hi afegí, al piano, exquisides i delicades sonoritats.

Després, la secció d'homes, executant *Entre flors*, de Nicolau, feu que es tributés a l'eximí Mestre una ovació memorable. Per les tres seccions es van cantar *Les campanes de Nadal*, Comes; i per la Srta. Fornells, l'ària de l'oratori *El Messies: Serà el pastor de la ramada*, de Händel, essent acompanyada a l'orgue pel mestre Comella; i finalment per tot el Chor i l'orgue, l'*Ahèluia* del mateix oratori.

L'ovació que aital obra proporciona a l'ORFEÓ brolla tan impetusa que acostuma a interrompre ses darreres notes. Novament fou aclamat el Mestre Millet i els choristes, i, pregats insistentment, es cantà l'Himne Nacional; la qual cosa es féu en mig d'un abrandament patriòtic que coronà ben dignament aquella noble manifestació d'una bella branca de l'Art musical de nostra Terra.

J. M.

PREMIS MUSICALS

Eusebi, Patxot i Llagustera

III Concurs

Any 1921

VEREDICTE

- I. PREMI DE 1,000 PESSETES al millor Poema coral a veus soles, sobre text català. — No s'adjudica.
- II. PREMI DE 1,000 PESSETES al millor recull de sis peces per a violí i piano.
S'adjudica al núm. 7: *Sis sonets* per a violí i piano. Lema: "Líriques".
- III. PREMI DE 1,000 PESSETES (extraordinari per no haver-se adjudicat en el Concurs anterior) a la millor Sonata per a piano.
No s'adjudica.
S'adjudiquen dos accésits de 500 pessetes cada un a les composicions següents: Núm. 8, *Sonata en do menor* per a piano; lema, "De nostra terra". Núm. 3, *Sonata en si menor* per a piano; lema, "Excelsior".

Firmat pels mestres Joan Manén, Lluís Millet i Joan Lamote de Grignon, que formaven el Jurat del III Concurs, va fer-se públic aquest veredicta el dia 1.er de desembre; no tardant en declarar-se autors de les obres senyalades els senyors Eduard Toldrà (*Sis sonets* per a violí i piano), Juli Garreta (*Sonata en do menor* per a piano) i Tomàs Buxó (*Sonata en si menor* per a piano).

Rebin els autors distingits la nostra més coral enhorabona.

* * *

IV Concurs

Any 1922

N'Eusebi Patxot i Llagustera, pianista empordanés, natural de Sant Feliu de Guixols, morí en aquella ciutat el 12 de juny de 1893, a l'edat de 47 anys.

L'ORFEO CATALÁ, de Barcelona, associant-se als desitjos d'En Rafel Patxot i Jubert, el qual amb aquests Premis musicals ha volgut honorar

pietosament i escaienta la memòria del seu difunt pare, endreça als compositors catalans i als musicògrafs en general el present

CARTELL

I. PREMI DE 2,000 PESSETES a la més important col·lecció, tant en quantitat com en qualitat, d'obres antigues (vocals, instrumentals o mixtes) d'autors de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.) anteriors a l'any 1650, no publicades en notació moderna.

Cada col·lecció haurà d'anar acompanyada de dades relatives als originals transcrits (lloc on és troben, descripció dels originals, data d'impressió i lloc si es tracta d'originals impresos, dades biogràfiques dels autors si són poc o gens coneguts i si s'en poden haver, etc.), i d'una fotografia d'una de les pàgines de música de cada original. Si es tracta d'impresos, deurà també acompanyar-se fotografia de la portada.

II. PREMI DE 1,000 PESSETES (extraordinari per no haver-se adjudicat en el Concurs anterior) al millor Poema coral a veus soles, sobre text català.

Els compositors que concorrin al tema II del present Concurs han d'ésser de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.), o han de tenir, quant menys, *deu anys de residència* en alguna de les encontrades on es parla la llengua nostra. L'ORFEÓ CATALÀ podrà exigir dels autors premiats la documentació necessària per a justificar aquesta condició.

Els concursants al tema I no és obligatori el que siguin de naturalesa catalana.

Les composicions no hauran d'ésser escrites de mà dels mateixos autors, sinó de copista, procurant en elles la major claretat.

Al publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori estampar, en lloc escaient, que l'obra ha estat premiada en els *Concursos Eusebi Patxot i Llagustera*, devent així mateix precisar l'any corresponent.

En Rafel Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retenint del producte de la llur venda les despeses de publicació i deixant a benefici del autors els rendiments successius.

L'ORFEÓ CATALÀ es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu-Biblioteca i en cap cas podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'ORFEÓ CATALÀ la farà treure, essent-ne la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

Es potestatiu del Jurat el deixar d'adjudicar els premis, en tot o en part, per raó del magre valer de les obres presentades.

Les composicions s'enviaran a l'ORFEÓ CATALÁ (carrer Alt de Sant Pere, 13) a nom de Joan Salvat, Secretari dels Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, i cada una d'elles portarà un lema. Les que obtin al tema II hauran d'ésser rigorosament inèdits.

TERME D'ADMISSIO: *Fins per tot el dia 15 d'agost de 1923.*

El veredicté del Jurat es farà públic el dia 1.er de desembre de 1923.

Per a conèixer els autors premiats quan es publiqui el veredicté del Jurat aquest demanarà l'enviu d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom i residència del guanyador del premi. Els autors premiats seran degudament convocats a recullir els premis en una data compresa dintre dels tres mesos següents a la publicació del veredicté. Els compositors que, en circumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades, no es presentin a recullir els premis dintre els tres mesos senyalats, s'entendrà que renunciïn als drets llurs.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredicté, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant dit terme, l'ORFEÓ CATALÁ es desentén del compromís de guardar-les.

Formen el Jurat els mestres següents:

LLUIS MILLET (designat per l'ORFEÓ CATALÁ). — LLUIS ROMEU, Prevere (designat per En Rafel Patxot i Jubert). — ANTONI NICOLAU (designat per l'Escola Municipal de Música).

Barcelona, 1.er de desembre de 1922.

JOAQUIM CABOT,
President de l'Orfeó Català

PASQUAL BOADA,
Secretari de l'Orfeó Català

El quatrè aplec Comarcal de la Germanor dels Orfeons de Catalunya

El Consell Permanent de la Germanor dels Orfeons de Catalunya que, seguint la costum establerta, obre cada any un concurs entre els orfeons inscrits per adjudicar la quantitat de 3.000 Ptes., (de la subvenció que concedeix anyalment la Mancomunitat de Catalunya amb el fi de cooperar a la gran obra cultural i artística que realitzen els orfeons de nostra terra i per tal de contribuir a estrènyer els llaços de bona amistat que entre ells deuen existir i també per a procurar l'ennobliment i dignificació de les festes populars) en una de les darreres sessions celebrades acordà concedir enguany aquesta quantitat al agrupament d'orfeons de les comarques tarragonines, per a la celebració del *IV Aplec Comarcal de Germanor* que tindrà lloc, si Deu ho vol, a la ciutat de Reus, el diumenge dia 6 del propinent Maig, en el qual hi pendran part els orfeons: Tarragoní, Reusenc, Capella Selvatana, Montblanquí, Solivellenc i Unió Social de Falset, formant un total de prop 650 cantaires entre senyorettes, nois i homes. Dirigirà el conjunt dels orfeons el mestre Joan Gols director de l'Orfeó Tarragoní, i el Consell Permanent assistirà a tots els actes d'aquest Aplec que promet ésser important no solament per l'entusiasme que regna entre totes les entitats que hi prenen part sinó també pel bon acolliment que la ciutat de Reus prepara al bell estol de cantaires que tant generosament aporten el seu amor i el seu esforç, a l'obra eminentment artística i fonament patriòtica que realitzen els Orfeons de Catalunya.

Ll.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MUSICA CATALANA. — ORQUESTRA PAU CASALS. — Els cinquè i sisè concerts s'efectuaren, respectivament, el dies 2 i 5 de Novembre. El mestre Pau Casals dirigí pàgines de Mozart, Beethoven, Rossini, Wagner, Bizet, Rimsky-Korsakow, J. Cassadó i Juli Garreta. La *Pastoral* d'En Garreta és interessantíssima. Amb aquesta obra, el conegut i sempre aplaudit compositor empordanès ha demostrat novament els seus dots d'expert compositor. Un argument gairebé insignificant ha donat prou marge a En Garreta per a bastir una escena semi-

pastoril, semi-cavalleresca, saborosament catalana, plena de llum i bellament optimista. I hom l'escolta amb ben viu plaer.

També escoltàrem amb gust *El Monjo negre*, d'En J. Cassadó. Es tracta d'una pàgina construïda amb fermesa, d'un sentiment dramàtic ben entès i orquestrada, demés, de faisó brillant.

L'Orquestra Pau Casals lluí un cop més la seva fusió ja deliciosa i el seu estil ple d'expressió. Hom sent tothora que la susdita orquestra treballa molt i treballa amb fe. Repetirem avui el que ja diguérem en el darrer número de la REVISTA MUSICAL CATALANA. I és que, aquest cop, el públic fou ja nombrós. Inútil dir que no es cansà d'aplaudir.

En Pau Casals ens oferí, en el cinquè concert de la seva orquestra, una interpretació inoblidable del Concert en *la menor*, per a violoncel i piano, de R. Schumann. Tots els qualificatius apareixen ja gastats, sense prou força, pr a expressar la perfecció triomfadora que assoleix el nostre Pau Casals en tocar el violoncel. Aquell so, aquella precisió, aquell bell equilibri de l'esperit són gairebé únics. L'art d'En Pau Casals és, certament, puríssim. I poes artistes (de tots els temps) han aconseguit arribar a obtenir la perfecció innegable, sobirana, del nostre gran artista.

X.

TRES GRANS CONCERTS DE MÚSICA ANTIGA. MARIA BARRIENTOS I WANDA LANDOWSKA. — Aquests notabilíssims concerts constituïren tres de les més selectes i saboroses i importants festes espirituals del present curs. En veritat, la gesta de Maria Barrientos, abandonant, de cop, el seu antic repertori operístic (amb el qual era coneguda i arreu aplaudida, aclamada), per tal de dedicar-se preferentment, únicament, a *la bella i pura música*, esdevé exemplar. Cal posseir un esperit subtilíssim, de gran i fina artista, per a aconseguir realitzar el que Maria Barrientos realitzà a París i, després, a Barcelona, entre nosaltres. En ocupar-nos dels seus concerts de música antiga, efectuats al Palau de la Música, amb Wanda Landowska, volem, doncs, abans que tot, ofrenar a la talentosa artista catalana la nostra ben ferma i ben sentida felicitació i el nostre agraiment, demés, pel fet d'haver cantat, entre nosaltres, els programes, bellíssims, que interpretà a París.

Maria Barrientos cantà produccions de J. S. Bach, Paradies, Hasse, Rameau, Mozart, Glarck, Haendel, Haydn, Beethoven, Clerambault, Caccini, Rossi, Provenzale, Piccini i Rossini.

Moltes de les pàgines que Maria Barrientos interpretà, eren oblidades. Per aquest sol fet, cal ja apaudir, sincerament, a la delicada i tan aplaudida artista. D'altra banda, les pàgines que la gran cantatriu ens oferí, ultra ésser oblidades, eren formoses. Citem, per exemple, la Cantata *Orfens*, de Nicolaş Clerambault. Oh! la bella, la deliciosa música!

Maria Barrientos canta la música antiga amb correctíssim estil i, ja no cal dir-ho, amb dolça veu.

Wanda Landowska acompanyà a Maria Barrientos al clavicèmbal. I les pàgines

sentides i representatives dels segles setzè, dissetè, i divuitè sorgiren, doncs, talment com en llur temps. Amb sons semblants, volem dir.

Wanda Landowska oferí, demés, bonics soli. Interpretà al clavicèmbal obres de Bach, Pasquini, Daquin, Couperin le Grand, Rameau, Haendel, Scarlatti, Purcell i Pachelbel. Executà, demés, servint-se del piano, una Sonata de Haydn i una Sonata de Mozart.

Qui no coneix avui la perfecció que obté Na Wanda Landowska en interpretar els seus mestres preferits dels segles dissetè i divuitè? Qui no coneix el seu estil senzill, ple d'expressió, i el seu mecanisme, la seva agilitat claríssima?

Col·laboraren amb Maria Barrientos i Wanda Landowska, en algunes de les produccions interpretades, E. Toldrà, E. Gratacòs i J. Casanovas.

Ultra els tres concerts que acabem de recordar, Maria Barrientos i Wanda Landowska oferiren també, als aficionats, una sessió extraordinària, que s'efectuà, al Palau de la Música, la Diada de Tots Sants. Les ben conegudes artistes interpretaren de bell nou pàgines de Bach, Haendel, Scarlatti, Lotti, Pergolesi, Beethoven, Vives, Morera i Millet. I altre cop foren llargament i xardorosament aclamades.

X.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA "DA CAMERA". — Extenent el seu camp d'acció, la Directiva d'aquesta Associació ens proporcionà el goig de poder veure representada en el mateix Palau una obra mestra de l'escola primitiva italiana: *La Serva Padrona*, de Pergolesi, que el nostre públic no coneixia encara, amb tot i haver estat estrenada l'any 1733, a Nàpols. La interpretació d'aquesta obra, que per la seva vivesa i la seva gràcia és considerada com un model del gènere còmic, fou d'una perfecció absoluta, gens d'estranyar en conèixer els noms dels artistes que hi cooperaren, tal estima tenen guanyada entre nosaltres. Es tracta, doncs, del baríton Armand Crabbé, de la soprán Angels Ottein, de Na Wanda Landowska al clavicèmbal i d'En Pau Casals al front de la petita orquestra que acompanyava els cantants. Fou una vetlla deliciosa que no oblidarem pas fàcilment. Hem d'afegir que guardant la unitat del programa, aquest fou completat amb l'audició de dos tríos amb acompanyament de clavicèmbal, i tres cançons, del mateix Pergolesi, d'una inspiració delicada i un gust perfet, que valgueren a llurs interpretadors, les esmentades senyores Ottein i Landowska i senyors Casals (Enric), Giménez i Dini, merescudes ovacions.

Els concerts successius de la mateixa Associació foren encomanats a la soprán Carlota Dahmen, al pianista Josep Iturbi i al reputat London String Quartet.

L'èxit assolit per aquesta agrupació de Londres, que havíem ja admirat anys enrera en els propis concerts de "Camera", fou dels més esclatants i definitius; a tal perfecció han arribat els senyors Levey, Petre, Warner i Warwick-Evans, que constitueixen el referit Quartet, on les sonoritats més fines i subtils s'hi transparenten amb una lluminositat exquisida. El professor de viola, senyor Waldo Warner, s'ens manifestà també com compositor distingit amb una "suite", el títol de la qual, *The Piry Ring*, podria traduir-se per *Sardana de fades*. És música descriptiva i fanta-

siosa que produeix un efecte encisador. Els artistes anglesos repetiren els *Dos apunts* d'En Gossens que ens feren conèixer en sa primera visita, i interpretaren, demés, diversos quartets de Mozart, Beethoven, Schubert (inacabat), Schumann i Ravel, causant en tots ells la millor impressió.

La senyora Dahmen, que la temporada passada de primavera havia actuat amb èxit extraordinari al Liceu, ens donà una versió molt justa i altament expressiva dels *Cinc poemes* de Wagner, així com de la formosa ària del *Freischutz*, de Weber. Cantà, demés, tres cançons de R. Strauss i una ària de l'òpera *Jeanne d'Arc*, de Tschaikowsky. El mestre Tomàs Buxó l'acompanyà al piano amb la destresa que li és reconeguda.

Fou en la mateixa sessió que es manifestà de bell nou el pianista valencià Josep Iturbi. El seu art és força d'admirar; posseint, demés, un mecanisme precís i net com pocs n'hi hagin. Executà amb la més acabada perfecció la sonata en *sol major*, op. 14, núm. 2, de Beethoven, i tres estudis de Chopin; matisà molt bé els *Jocs d'aigua*, de Ravel, i mostrà el domini seu de la tècnica en la difícil fantasia oriental *Islamey*, de Balakirew. No obstant, havent-se excusat al final de tocar els dos números de la *Ibèria* que figuraven en el programa, N'Iturbi ens ha deixat d'aqueixa darrera visita un record poc grat. — S.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA MÚSICA. — Els concerts corresponents als mesos de novembre i desembre ens valgueren el coneixement d'artistes meritíssims que per primera vegada es feien oír a Barcelona. En primer lloc citem els noms del tenor rus Vladimir Rosing i del pianista francès F. Motte-Lacroix. El primer és un artista molt original que viu ço que canta amb una intensitat gran d'expressió. Acompanyat per un jove pianista de talent excepcional, En Nicolau Slonimsky, dedicà tota la sessió als compositors russos, constituint el programa una manifestació excelsa de l'ànima de la Rússia. Les cançons, originals de Mussorgsky, Glinka, Rimsky-Korsakow, Dargomijsky, Rachmaninow, Gratchaninow i altres autors de menor relleu, foren agrupades de manera intelligent sota els següents epígrafs: Cançons característiques de la gent del camp; Opressió i sofriment; L'amor; Sàtira i joia. El senyor Rosing aconseguí un èxit gran i es vegé obligat a repetir bon nombre de cançons. En Motte-Lacroix és un pianista de grans qualitats que traduí d'una manera magnífica les obres d'En Frederic Mompou: *Impressions íntimes*, *Escenes d'infants*, *Cants màgics*, *Festes llunyanes* i *Suburbis*, totes elles d'una sensibilitat exquisida, si bé en oír-les en llur totalitat s'en desprèn certa fadiga pel sentiment melangiós que les inspirà. En la mateixa sessió foren estrenats els *Sis sonets* per a violí i piano de N'Eduard Toldrà que han merescut un premi important en el darrer dels Concursos Eusebi Patxot i Llagustera. Es tracta d'una obra verament sentida, d'inspiració franca i noble, que desperta forta emoció. El propi autor, acompanyat per En Motte-Lacroix, interpretà els *Sis sonets* amb la distinció i la pulcritud que sovint li hem aplaudit, havent de repetir els que duen per títol *Les birbañores* i *La font*. Diguem, així mateix, la impressió excellent que ens produí *Oració al maig*.

Les sessions encomenades al pianista Albert Tadlewski i a la sopran Gabrielle

Gills despertaren igual interès per la composició de llurs programes. En Tadlewski, pianista desigual, ens donà una interpretació perfectíssima de la *Xacona* de Bach (transcrita per F. Busoni) i de la *Sonata en la bemoll*, op. 110, de Beethoven; trobant boniques sonoritats i efectes en les compisicions modernes de Scriabine, Schoenberg i Eyvind Alnaes (*Variacions*, op. 5). En canvi, el seu Chopin ens causà una desil·lusió completa. La senyoreta G. Gills cantà, demés d'exquisides pàgines de Mozart, Schumann, Liszt i Brahms, un repertori molt selecte de cançons franceses originals de Duparc, Chausson, Fauré i Debussy. Les de més novetat eren les de Fauré, formant part del darrer recull publicat *L'horizon chimérique*. Pàgines totes elles selectíssimes que, si bé foren cantades amb meritosa correcció, feien desitjar també una major expressivitat.

Senyalem, per fi, la sessió confiada al ben reputat Trio de Barcelona. Els senyors Vives, Perelló i Marés ens donaren una versió molt fidel dels tríos en *mi bemoll*, de Beethoven, i en *do menor*, de Brahms; assolint un èxit vibrant en la interpretació de les *Cinc impressions d'un sojorn al camp*, d'Eugeni Goossens, que donaren en primera audició. És aquesta una obra de sentiment descriptiu que's fa escoltar amb singular plaer.— S.

SALA DE L'ORFEO GRACIENC: ASSOCIACIÓ INTIMA DE CONCERTS.— El jove violinista Antoni Brosa, que ha perfeccionat els seus estudis a Brusselles sota la direcció del mestre Crickboom, va presentar-se davant dels abonats a la Intima, assolint un èxit ben senyalat. Interpretà amb un gran domini de l'instrument i amb un estil elogiable la difícil *Xacona* de Bach, una *Sonata* de Veracini, el *Concerto* de Tschaikowsky i altres produccions de Rimsky-Korsakow, C. Cui, Dvorak i Wieniawski. La seva germana Rita, com pianista acompanyant, compartí els aplaudiments amb que l'auditori premià la curosa tasca del novell concertista.

La eminent cantatriu Vera Janacopulos ha renovat les ovacions que el curs passat li foren dedicades en la mateixa sala. L'auditori de la Intima ha pogut, doncs, fruir novament amb l'art superior i refinat d'aquella cantatriu, la qual dona a les seves interpretacions una expressió tan íntima, tan justa, tan exquisida, que causa a l'oient el major encís. En el concert celebrat el 19 de novembre cantà algunes velles cançons franceses, quatre melodies de Schubert, el cicle complet *L'amor del poeta*, de Schumann, una important selecció de Mussorgsky i altres produccions de Fauré i Roussel. Acompanyada admirablement la Janacopulos per la pianista Schlepianow, no cal pas ponderar les excel·lències d'aquesta sessió.

HOMENATGE A N'APELES MESTRES.— Fou ben interessant i, d'altra banda, ben simpàtica, la sessió homenatge que l'*Orfeó Gracienc* dedicà el dia 19 de Novembre, a N'Apeles Mestres, el músic-dibuixant-poeta. En començar l'acte, el Dr. Leandre Cervera, president de l'*Orfeó Gracienc*, digué escaients i oportunes paraules a propòsit de l'artista homenatjat. I després es desgranà un bonic programa en el qual figuraven *Marines* i *Amoroses*, obres del conegut poeta musicades, respectiva-

ment, pels mestres Lamote de Grignon, Mas i Serracant, J. Cassadó, Lambert, Francesc Pujol i Pilar Rufi, i cançons, en fi, lletra i música del popular dibuixant.

La lectura dels versos d'Apeles Mestres anà a càrrec de l'Esbart de Rapsodes (Stes. T. i L. Camps, P. i D. Valentí, Sallent i Guardia i Srs. Cortès, Ribas, Roca i Pinto, tots deixebles de l'Esbart de l'Ateneu Enciclopèdic Popular)

La secció d'infants de l'*Orfeó Gracienc* interpretà boniques cançons d'En Mas i Serracant i el ben notable *Orfeó Gracienc*, sota la direcció del mestre Balcells, cantà tres produccions del mestre Lamote.

La Srta. Pilar Rufi, acompanyada al piano pel mestre Molinari, interpretà cançons (lletra de l'homenatjat), amb música dels mestres Lamote de Grignon, F. Pujol, Lambert, J. Cassadó, i Pilar Rufi. I el concert terminà amb una audició, a càrrec de N'Emili Vendrell i En Joan Massià, (que és un excel·lent pianista), de les següents cançons, lletra i música d'Apeles Mestres: *Felicitat*, *Cançó de Taverna*, *Camí de la font*, *Les gotes d'aigua* i *Minuet*.

Així l'impressionisme imitatiu de *Les gotes d'aigua*, com la intensió dramàtica de la *Cançó de taverna*, com la finor galant del *Minuet*, com la malícia del *Camí de la font*, com la formosa i profunda serenor de *Felicitat*, totes les cançons d'Apeles Mestres assoliren l'èxit més franc. Val a dir que foren deliciosament cantades per N'Emili Vendrell i delicadament acompanyades pel mestre Massià.

La sessió dedicada al poeta Apeles Mestres (primera de les sessions homenatge que l'*Orfeó Gracienc* pensa dedicar als nostres grans artistes, segons digué, en son parlament, el Sr. Cervera), obtingué, doncs, el més gran èxit. El poeta homenatjat era, però, com ja és sabut, un dels artistes més populars i talentosos de la nostra Catalunya renaixent.

INSTITUT FRANCÈS: RECITAL WANDA LANDOWSKA.—Aprofitant l'avinentesa de trobar-se entre nosaltres l'artista ben coneguda, Na Wanda Landowska, en ocasió del seus concerts, al Palau de la Música, amb Maria Barrientos, ofrenà a l'*Institut Francès*, de Barcelona, un exquisidíssim recital, enterament consagrat als clavicembalistes francesos. La delicadíssima artista executà pàgines delitoses de Couperin el Gran, Rameau, Chambonnières, etc. En començar el Concert, Wanda Landowska ofrenà als seus amics i admirador una interpretació acurada d'una obra admirable de Couperin: *Les Folliès françaises ou les Domins* (En escriure el seu *Carnaval*, Schumann pensà, tal volta, en les susdites *Folliès*). Ja no cal dir amb quanta finor i amb quanta gràcia i amb quanta malícia amable anà desgranant, Wanda Landowska, el seu formós i espiritual programa.

Abans del Concert, N'Achille Bertrand, director de l'*Institut Francès*, digué coses molt belles i justíssimes a propòsit de l'art francès del segle divuitè.

Una vetllada, doncs, agradosíssima. — X.

TEATRE TIVOLI.—Des de primers d'octubre fins a les festes de fi d'any ha actuat en aquest teatre una companyia lírica catalana, sota la direcció d'En Josep

Bergés, de la qual formaven part prestigiosos cantants com les senyorettes Bugatto i Callao, el tenor Emili Vendrell i el baríton Sagi-Barba, amb altres estimables artistes; havent dirigit l'orquestra el mestre Lambert.

Fou un nou resorgiment del teatre líric català, continuació dels Espectacles Graner que anys enera al Teatre Principal tan bon acolliment obtingueren. Tot ensalçant el noble intent, hem de dir, no obstant, que les representacions del Tívoli no han respost a la espectació que l'anunci d'elles havien promogut en el públic filharmònic. El repertori, poc variat, no ens ha donat a conèixer tampoc cap obra forta, en el sentit artístic més alt.

Hem de dir, de totes maneres, que l'èxit més popular de la temporada fou el drama líric en tres actes *Don Joan de Serrallonga* del mestre Enric Morera, estrenat en la funció inaugural (7 de octubre) i del qual se n'han donat prop d'un centenar de representacions, comptant-hi les de tarda i nit. El mateix mestre ens donà una adaptació en tres actes de la gatada d'en Serafi Pitarra *El Castell dels tres dragons*, rebuda amb aplaudiment, però sense assolir l'èxit franc de l'anterior producció.

Així mateix el mestre Sancho Marraco ens oferí la comèdia lírica en un acte *Retorn*, on hi són d'estimar una delicadesa d'expressió, un bon gust, una concència artística i una mestria orquestral, ben dignes de l'aplaudiment que l'acolli.

Demés de les obres esmentades, han estat estrenades en el mateix teatre les següents: *La festa major de Vilaflorida* (un acte) de C. Casademont; *Pasqua florida o les Caramelles* (un acte), de Na Càndida Pérez Martínez; *L'ou com balla* (revista en un acte) d'Enric Nogués i J. Torrents; *Pel teu amor* (dos actes) de J. Ribas. En aquesta darrera obra, N'Emili Vendrell hi obtingué un èxit molt senyalat com cantant i com actor.

Volem fer constar que la REVISTA MUSICAL CATALANA no ha estat invitada a cap de les referides estrenes.

L'ECO DE CATALUNYA.—En l'espaiosa sala del Centre Popular Catalanista de qual entitat l'Orfeó és la secció musical i sota la presidència del mestre Lluís Millet president de la Germanor d'Orfeons de Catalunya, i d'en Xavier Tusell tinent d'alcalde del districte, a més de la Junta de l'Orfeó *L'Eco de Catalunya* i els senyors Cararac, regidor i Raspall caporal del sometent, tingué lloc l'anunciat concert per aquesta tan antiga com estudiosa Massa coral que amb tant encert dirigeix el mestre Josep M. Comella.

A la primera part, les senyorettes i nois cantaren, *L'enssenya* i *Lliço de solfeig* de Comella. La senyoreta Bachs, cantà *L'enyorament*, de Clavé. La senyoreta Cussó, *Malaltia d'amor* de Pol; i la senyoreta Mateu, *La Balalí*, Millet. Després acompanyades al piano per la senyoreta Surroca foren executades, *L'orfenet* de Cívil i *Nit de Nadal* de Llongueras. Essent totes elles bellament executades i xardorosament aplaudides.

Seguidament es procedí al repartiment de premis a els alumnes de les classes

de solfeig i teoria, que havent concorregut amb més assiduitat i aplicació a les que te establertes dita Entitat s'havien distingit més en els passats examens. Les alumnes en gran nombre rebien l'aplaudiment del públic i un diploma o llibre en remembrança de la seva aplicació.

El senyor Tusell en nom de l'Ajuntament subvencionador de l'entitat, va dirigir eloqüents paraules encoratjant a tots, i felicitant als premiats per que amb llurs coneixements contribuïrien a l'ennobliment de la cançó catalana i ab ella la cultura musical del nostre poble. Després adreçant-se al mestre Millet li pregà a ell qui ajuntava a la seva enèrgica batuta el dó d'una paraula justa i vibradora: ell que era pare guidor i mestre dels Orfeons de Catalunya, volgués deixar sentir la seva veu autoritzada en profit i guiatge dels que seguien les seves petjades.

El mestre Millet en mig d'una ovació, s'aixecà per a dir breus mots. Féu un gran elogi del cant choral, expressió del tremp i de la força de la raça catalana: cant que surt del cor, i exalta l'ànima.

El cant dels orfeons — deia — és la veu de la Pàtria renaixent. Volem la Pàtria plena de llum, volem matar l'enveja, encendre l'amor; homes i dones i nois ens ajuntem en un sol cant; el cant d'ahir i el de demà. De moltes veus en fem una veu, de tots els chors un chor immens amb un sol to, un sol sentit de fe, i amor a tot allò noble i a tot allò sant.

I acabà recomanant als orfeonistes que servessin llur devoció al cant perquè en ell hi ha tot el secret de la força i de l'amor del nostre poble: que del cant d'avui, com de la llevor en surt el grà, en sortirà la vida lliure i forta i plena de nostra Pàtria, Catalunya.

Una gran ovació coronà les paraules del Mestre, reproduint-se en agafar ell la batuta per a dirigir el seu *Cant de la Senyera*, vibrant i valentment entonat, i fervorosament aplaudit.

L'*Eco de Catalunya* dirigit pel mestre Comella va seguir executant les composicions que integraven el programa, amb gran cura i delicadesa. *Cançó de Nadal*, Romeu; *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *Sota de l'olm*, Morera; *De bon matí*, Clavé; *Jovenívola*, Millet; *Cançó de taverna*, Mendelssohn; *La sardana de la Pàtria*, Morera; *Himne a Sta. Cecília*, Romeu; i *Els Segadors*, essent totes elles extraordinàriament aplaudides, així com el mestre Comella qui rebé justíssimes enhorabones.

El mestre Millet rebé nombroses peticions de que fos un altre jorn tot l'ORFEO CATALÀ el que es dignés fer-los una visita; prometent-los el mestre realitzar-la tan bon punt ho permeti la tasca artística de l'Orfeo en la present temporada de concerts.

VISITA DE L'ORFEO MONTSERRAT D'OLESA A L'ORFEO MONTSERRAT DE GRÀCIA.—La germanor d'orfeons de Catalunya acaba de tenir una nova prova de la seva vitalitat amb l'entusiasta rebuda que s'ha fet als simpàtics cantaires de l'Orfeo Montserrat, d'Olesa, pels seus companys del Centre Moral Instructiu de Gràcia.

A dos quarts de deu del matí feren la seva arribada solemne a Gràcia els cantaires olesans essent rebuts per la Junta en pes i una nombrosa concurrència que els donà la benvinguda.

Més tard els dos Orfeons varen cantar a l'església de Santa Maria de Jesús, la missa de la *Mare de Déu de Núria* de Mossèn Romeu; passant més tard a l'hostatge social dels graciencs, on En Pérez Moya els donà la benvinguda amb paraules ben efusives.

A la tarda es va celebrar un concert que fou un èxit per tots conceptes.

La primera part anà a càrrec de l'Orfeó Montserrat, de Gràcia, executant les següents composicions: *Margarideta*, *Corrandes*, *L'heretú Riera*, *Son-son*, i *El meu petit maridet*, melodies populars harmonitzades pel mestre Pérez Moya, que valgueren al seu autor ben justos i abundants aplaudiments. Finalitzà aqueixa part amb l'*Ocellada* de Jannequin, que fou així mateix ben rebuda.

A la segona part, l'Orfeó Montserrat d'Olesa que dirigeix el mestre Francesc Monné, rebé també un justíssim homenatge d'admiració executant *La sardana gran Morera*. *Scherzo* de Martini que hagueren de repetir, *Les barraques* Peydró; *Sant dilluns Otto*, i *Montserrat sardana* de Casademont.

En mig de grans aplaudiments, en Josep Casajuana president, de l'Orfeó Montserrat de Gràcia, posà una llaçada a la Senyera del d'Olesa, pronunciant sentides paraules, essent contestat en nom d'aquest pel Sr. Tobella, amb bells mots d'agraïment.

A la tercera part els dos Orfeons aplegats varen cantar, *San Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *La Sardana de les Monges* Morera; i *El cant de la Senyera* Millet; i així en mig de la alegria i entusiasme de tots, finalitzà la bella diada de germanor, que deixarà un llarg record afectuós a tots els que la visqueren.

Bibliografia

R. CASIMIRI: *Giovanni Pierluigi da Palestrina*. Nous documents biogràfics. — Fascicle II. — Roma. Edizione del "Psalterium".

Heu's aquí un opuscle que serà llegit amb força interès — com ho seria ja el fascicle primer — pels admiradors del gran mestre polifonista del segle XVI. En Casimiri insisteix novament en aclarir alguns punts obscurs fins ara de la vida de Palestrina.

El primer d'ells, en el fascicle de referència, es refereix a la estada dels fills del mestre, Rodolf i Angel, en el Seminario Romano, que algun historiària havia pres per nebots del mateix. Els documents que consultà darrerament Monsenyor Casimiri posen en clar la paternitat dels dos alumnes expressats inscrits en el referit Seminari, la Capella de música del qual regí el mateix Palestrina durant els anys que foren pensionistes d'aquell institut els seus dos fills, o sia de darrerries de 1566 a 1571.

Més endavant dona compte el savi investigaire de les propietats que tenia

l'inclit compositor a Roma: ultra qualque vinya, el mestre deixava al morir quatre cases, dues de la seva propietat exclusiva i dues en participació.

No és menys curiosa la darrera investigació de Casimiri, descobrint una súplica dirigida al Sant Pare Gregori XIII pel mestre a arrel de la mort de la seva muller Lucrezia, ocorreguda el 22 juliol 1580, on expressava el seu desig d'ordenar-se sacerdot. Però mentres el tal document porta la data de novembre de l'esmentat any 1580, sabem que el 28 de març de l'any següent celebrava el mestre segones núpcies amb la rica pelletaire Virgínia Dormuli.

Amb caràcter de clergue, Palestrina havia obtingut ja un benefici de l'església Beata Maria Majoris; essent de suposar que renunciaria l'egregi músic al tal benefici eclesiàstic en contraure de nou matrimoni, si no fos que li dispensessin per a poder-ne fruir com *clericus uxortus*, cosa que, amb certes clàusules, era admesa en les lleis canòniques d'aquells temps.

Repetim que el nou fascicle de Monsenyor Casimiri, mestre de Capella de l'Arxibasilica Lateranense, de Roma, desperta el més viu interès.

Publicacions de la casa Marcello Capra:

PRESB. C. FRANCO. *Missa pro defunctis* cum Sequentia et Exaequiis ad chorum trium vocum inaequalium (A. T. B.) organo vel harmonio *ad libitum* comitante.

JULIUS BAS. *Missa secunda* ad chorum trium vocum inaequalium (C. T. B.). Organo comitante.

F. N. NAPOLITANO. *Due pezzi per organo* (Invocazione - Allegretto pastorale).

ANDREA GABRIELI (1510-1586). *Due Madrigali* tratti da "Il primo Libro dei Madrigali a tre voci" trascritti in partitura moderna da Maffeo Zanon. (*Deh, dove senza me*, per a sopran, contralt i tenor — *Dunque fia ver*, per a contralt, tenor i baix).

JOSIE MALLIA PULVIRENTI. *Salve Regina* per doppio coro e quattro voci dispari senz'accompagnamento.
Sten Editrice. Torino.

La falta d'espai ens priva de detenir-nos en l'anàlisi d'aquestes obres, totes elles ben estimades dintre llur caràcter divers. Dos mots sobre cada una d'elles expressarà concretament el nostre humil parer.

La Missa de difunts d'En Franco és una obra molt correcta, ben tractada en les veus dintre l'estil imitatiu. Li falta potser quelcom de caràcter. Els números que alternen amb el cant gregorià són, en nostre concepte, els que estan més ben resolts.

La Missa del reputat mestre Juli Bas és d'una línia melòdica molt distingida, movent-se les veus naturalment. Ens agraden especialment el *Kyrie*, el *Credo* i el *Sanctus*; aquest darrer número és d'una grandiloqüència verament commovedora. És una Missa molt recomenable, així pel seu estil del tot religiós, com pels escassos elements que la seva execució, no pas gaire difícil, imposa.

Les dues peces per a orgue d'En Napolitano són de mitjana dificultat, agranant-nos per llur espontaneïtat i llur expressió delicada. La primera, que té per títol *Invocazione*, no ens sembla tan feliç en son desenrotllament com ho resulta la segona, *Allegretto pastorale*, dintre la seva senzillesa d'escriptura.

Molt bonics són els Madrigals de Gabrieli, el celebrat mestre venecià de la quinzena centúria. D'una força expressiva ben encisera i plena de distinció, es recomana el primer: *Deh, dove senza me*. No cal dir, demés, quant pura és l'escriptura de les dues cançons, que a llur mèrit i delicada inspiració s'hi afegeix un caràcter dels més suggestius.

Igualment recomenable és la *Salve Regina* de Mallia Pulvirenti, per a doble chor sense acompanyament. Té una melodia de contorn esvelt, molt lluminosa. El conjunt, sense oferir una execució de gran dificultat, ha d'ésser de molt efecte per l'expressivitat de les veus que frassegen amb naturalitat dintre llur tessitura respectiva.

MANUEL BORGUÑO. Tres cançons per a cant i piau (No't sàpiga greu. *Quan jo ja seré mort. Pirenenca*).—Ildefons Alier. Barcelona.

Són ben agradívols aquestes cançons per llur bondat melòdica de fina distinció, i, dintre llur simplicitat de forma, es fan estimar també pel delicat sentiment que les impregna. Ens agrada, sobretot, la tercera, nomenada *Pirenenca*. La senyora Plantada les ha donades a conèixer en sos darrers recitals, i el més franc aplaudiment les ha acollides sempre. El mestre Barguñó farà bé d'anar publicant les seves produccions musicals, que demostren un temperament ben abonat per al gènere esmentat que ve conreant amb bona fortuna.

C. LOZANO. *Margarida de Castelltersol*. Cançó popular per a chor mixte.—Ibèria Musical. Barcelona.

Aquesta cançó, que meresqué un premi en la vuitena Festa de la Música Catalana, ha figurat sovint en els programes dels principals orfeons de Catalunya, assolint l'èxit que es mereix per la seva graciosa inspiració i el seu ritme ben característic, el qual ha sabut En Lozano conservar en el joc de les veus, que no el deixen mai en el transcurs de la peça. La joiosa tonada, amb tan d'encert harmonitzada, es fa, doncs, escoltar amb goig i honora certament al mestre Lozano, els mèrits del qual, sota diversos aspectes, ens eren ja ben coneguts.

J. S.

Noves

ESTRENA DE "CAPTANT," DEL MESTRE NICOLAU, A NOVA YORK. — La música catalana està d'enhonorabona: *Captant*, el gran poema coral de N'Antoni Nicolau, aquesta pura joia de la música, ha traspassat les fronteres de Catalunya triomfant plenament al bell mig de la immensa Nova York, com hi triomfà anys enrera *La mort de l'escolà*, del mateix autor.

Fou en el concert que el dimecres 20 de desembre donà a "Carnegie Hall" la "Schola Cantorum" d'aquella ciutat, que el *Captant* va ésser estrenat segons ho testimonia el cablegrama que el mestre Nicolau rebé l'endemà del distingit músic nord-americà Kurt-Schindler, aquest altre artista eminent, admirador fervorós del nostre gran compositor i de la música catalana.

Heu's aquí el text de cablegrama — per cert transmès en català — donant tan bella nova:

"Antoni Nicolau. — *Captant* obtingut avui èxit profund; execució perfecta. — Bon Nadal i felicitats. — Schindler i catalans de Nova-York".

Agraim al mestre Schindler la seva devoció i entusiasme per la nostra música. Catalunya n'hi resta profundament reconeguda.

UNA NOVA REVISTA. — Havem rebut el primer número de la *Revista Musical Occitana* butlletí de la "Chorale Déodat de Séverac" de Tolouse. L'article que encapsala la publicació esmentada és per a nosaltres ben simpàtic i afalagador. El firmant del susdit treball En Josep Boyer (redactor en cap de la *Revista Musical Occitana*), expresa idees ben semblants a les que defensem i havem sempre defensat nosaltres. Més encara: com exemple a seguir, l'articulista esmenta ben netament l'actuació dels nostres orfeons. Cal agrair certament els mots agradívols que En Josep Bayer endreça als nostres homes i a les nostres institucions.

Diu, entre altres coses, el redactor en cap de la *Revista Musical occitana*:

"Carles Bordes, Lluís Millet, Antonin Perbosc, Déodat de Séverac, ens han donat una doctrina i ensenyat els mitjans de realitzar-la. Deixebles fidels, seguirem llurs petjades i ens aixoplugarem sota llur patronatge".

Diu també En Josep Boyer:

"Carles Bordes i Lluís Millet han donat maduresa al mètode. Abans que tot una entitat per a servir d'exemple: a París, "Les Chanteurs de Saint-Gervais", a Barcelona, l'Orfeó Català. Seguidament un mitjà de difusió: "La Tribuna de Saint Gervais" la "Revista Musical Catalana". En fi, els viatges de propaganda.

La valor d'un mètode es judica pels seus resultats. A França, ell ha suscitat el moviment del qual han sortit amb un refinament ben marcat del gust musical, la Schola Cantorum, de París, i en les províncies, nombroses entitats filiades, de

les quals les més plenes de vida són, sense cap dubte, les que floreixen en el país basc, on elles han arrelat dins d'un ambient netament popular. A Catalunya, l'Orfeó Català ha fet neixer un aixam d'innombrables entitats que han esdevingut l'ornament i l'orgull no solament de la capital i de les grans viles sinó fins i tot de les humils villetes provincianes.

En veritat, el moviment ha estat ben fecunde a Catalunya perquè ha trobat en la idea regionalista un ferment d'activitat, i també perquè ha estat fundat principalment damunt dels elements populars, talment com acabem ja d'assenyalar-ho en el país basc".

Desitgem als germans de Tolosa una vida llarga i plena de satisfaccions espirituals per a que'ls ajudin a fer mes planera la tasca empresa en be de l'Art i de la Pàtria.

ACABA DE SORTIR EL

Contrapàs Sardà

per a piano, amb regles per a ballar-lo

Dança contemporània de la Sardana Empordanesa, que tocava al començament del segle XIX la cobla d'En Pep Ventura :: Revisat, armonitzat i transcrit per a cobla moderna per

EN SALVADOR RAURICH

De venda en els magatzems de música

Atenes A. G., Enric Granados, 90. - Telèfon 216 G. - Barcelona

CANTS ESPIRITUALS

PER A ÚS DEL POBLE

RECULL DE 21 CANÇONS ESPIRITUALS

Lletra del Rvnt. P. LLUÍS M. DE VALLS, Pvre. de l'Oratori.

Música de LLUÍS MILLET. Text original català amb traducció castellana.

SUMARI

1. Himne a Sant Felip Neri.—2. Jesuset.—3. Via-Crucis.—4. A Jesús resuscitat.—5. Jesús als cristians.—6. Pregària a Jesús.—7. Aconsolem a Jesús.—8. Lloances al Santíssim Sagrament.—9. Estació al Santíssim Sagrament.—10. Pregària a Maria.—11. Les fineses de Maria.—12. El pecador a la Verge dels Dolors.—13. A Maria.—14. Los Novíssims.—15. Món, Dimoni i Carn.—16. La Resignació.—17. Espanya suplicant.—18. La pregària del jovent.—19. Al Cel blau.—20. Som germans!
21. Glòria a Déu.

PREU

2 Ptes.

De venda a la CASA DOTESIO, Portal de l'Angel, 113
llibreria LA HORMIGA DE ORO, Plaça Sta. Anna, 26

BARCELONA

Frederic Lliurat

Carrer de Girona, 34, 3.er

CURSOS I LLIÇONS DE PIANO

Elemental i Superior

EN SALVADOR RAURICH

DETTALLS I CONDICIONS: Tots els dies, de 2 a 4

NOVES PUBLICACIONS

Francesc Pujol

UNA MERAVELLOSA RONDALLA

per a cello y piano Ptes. 4

Lluís Millet

CATALANESQUES

per a piano

Himne - Ballet - Humorada - Complanta - Jovenívola - Brindis - Tristesa - Empordanesa - Torrent avall Ptes. 4

Frederic Mompou

CANÇÓ I DANÇA

sobre tema popular, per a piano Ptes. 2'50

Robert Gerhard

2 APUNTS

per a piano Ptes. 2'50

Tomàs Buxó

QUATRE DANCES CATALANES

per a piano Ptes. 4

Jaume Pahissa

ESCENES CATALANES

I. Cant de muntanya. — II. Alegrement... fent camí. — Dolç repòs. — III. Cançó en el mar. Ptes. 4

UNIÓ MUSICAL ESPANYOLA, FILIAL DE BARCELONA

CONCESSIONARI: FRANCISCO MARTÍ. — PORTAL DE L'ÀNGEL, 1 i 3

J. SANCHO CONDIS

“Escuela de Dobles Notas” i son “Auxiliar”

per a Piano

PREUS;

Escuela de Dobles Notas. Llibre complet, 12 pessetes.

Separadament, en tres quaderns, 5 pessetes cada quadern.

Auxiliar, 3 pessetes.

Obres recomanades pels mestres Vidiella, Granados, Malats, Pellicer, Costa i Nogueras, Canals, Rodríguez Alcántara, etc.

Se ven en tots els magatzems de música i a casa el seu editor, Joan O. Neill, carrer de Sant Jaume; Palma de Mallorca.

PERE PAGÈS I RUEDA

Antic Centre d'Anuncis

Arolas, 5, entressol

Primera travessa carrer Fernando VII

S'encarrega de publicar anuncis en els periòdics de Barcelona i de fora, amb gran rebaixa de preus.

Servei especial i econòmic per a la publicació d'ANUNCIS MORTUORIS en tots els periòdics.

Agència de Cobrances i Repartiments

ANTONI CAMPMAJÓ

CARRER D'AVELLA, 3, 1.er, 1. — TELÈFON 2258 A.

Servei especial en l'impressió, inserció en els Diaris i repartiment d'ESQUELES MORTUORIES.

Extens assortit en RECORDATORIS. Impressió esmerada. COBRANCES i REPARTIMENTS de tota mena, fets amb gran cura i rapidesa.

SERVEI RÀPID - GARANTIA ABSOLUTA - PREUS REDUITS

GRANS ORGUES

D'Església i de Saló

AMB APARELL AUTOMATIC (GENERA PIANOLA) I SENSE ELL

ELS CONSTRUIM DE TOTES MIDES I DE TOTS SISTEMES

Reparacions, Afinacions (mitjançant, si's vol, abonaments anyals).

ELECTRO - VENTILADORS

Els construïm silenciosos, segurs, de gran rendiment i reduït consum.

PATENTS

Els nostres moderns sistemes de construcció els tenim protegits per mitjà de nombroses patents exclusivament nostres.

MARQUES DEPOSITADES

Autòrgue (flauta senzilla). *Recital* (doble flauta). *Meloditema* (tiples i baixos). *Orgoblo* (ventiladors), etc.

PRESSUPOSTOS - INFORMACIONS - PLANOLS - PROJECTES

ELS OFERIM GRATUITAMENT

Órganos Melcher, S. A.

CONSTRUCTORS D'ORGUES

CONSERVADORS DE L'ORGUE DE L'ORFEO CATALA

Begoña (Bilbao) CARRER DE AURRECOECHEA
(Tranvia de Begoña)